

Workshop

Hoogwaterveiligheid en natuurlijke herinrichting in het Rijnstroomgebied:
uitdagingen en succesfactoren

Internationale
Kommission zum
Schutz des Rheins

Commission
Internationale
pour la Protection
du Rhin

Internationale
Commissie ter
Bescherming
van de Rijn

International
Commission
for the Protection
of the Rhine

17 september 2018, van 9.30u tot 17.00u

Bundesanstalt für Gewässerkunde
Koblenz

Doel

Het doel van de workshop is het aanwijzen van knelpunten en de oorzaken daarvan, maar ook het beschrijven van succesfactoren voor integrale maatregelen voor hoogwaterveiligheid en ecologisch herstel in het internationale Rijnstroomgebied.

Dergelijke maatregelen passen in de integrale benadering van het ICBR-programma "Rijn 2020" en worden ook verwacht voor de beheerplannen die in 2020/2021 moeten worden opgesteld in het kader van de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Richtlijn over overstromingsrisico's (ROR).

De knelpunten, problemen en uitdagingen dienen te worden voorgesteld aan de hand van casestudies aan de hoofdstroom of de zijrivieren van de Rijn.

Centraal staan uitwisseling van ervaringen en wederzijdse hulp bij de zoektocht naar/identificatie van sleutelfactoren voor succesvolle oplossingen.

Vragen die gesteld worden, zijn: Hoe zien integrale maatregelen aan de Rijn en zijn zijrivieren er vandaag de dag echt uit? Aan welke schroeven moet er gedraaid worden om de nagestreefde integrale implementatie van de twee richtlijnen in de praktijk te realiseren? Welke administratieve en lokale hinderpalen moeten daarbij worden overwonnen en hoe kunnen de vele actoren elkaar helpen en ondersteunen?

De uitkomst van de workshop zal worden gebruikt voor het derde overkoepelende KRW-stroomgebiedbeheerplan, het tweede overkoepelende ROR-overstromingsrisicobeheerplan en het ICBR-programma "Rijn 2040", waaraan op dit moment nog wordt gewerkt.

Doelgroep

De doelgroep van de workshop (sprekers en deelnemers) bestaat uit nationale gedelegeerden, waarnemers en ngo's van de werkgroepen H en B, evenals andere geïnteresseerde vertegenwoordigers of sprekers van instanties of organisaties op het gebied van waterbeheer, hoogwaterveiligheid en natuurbescherming, maar ook mensen die verantwoordelijk zijn voor de concrete uitvoering van maatregelen in het Rijnstroomgebied en mensen die zich bezighouden met de implementatie van de KRW, onder meer in waterafhankelijke Natura 2000-gebieden, en/of de ROR.

Vorbereiding van de workshop en mogelijke resultaten

In de aanloop naar de workshop zal er een beknopt achtergronddocument worden opgesteld met verwijzingen naar en uittreksels uit ICBR-rapporten en -communiqués om zicht te geven op de synergiekansen tussen ecologische maatregelen en overstromingsrisicobeheer. Vervolgens zullen de delegaties worden gevraagd om voorbeelden van nationale benaderingswijzen of projecten te noemen waarin de bovengenoemde synergiekansen tussen beide werkerreinen zijn benut. Het overzicht zal als input dienen voor de workshop en worden verwerkt in een rapport met de resultaten.

De voorgestelde casestudies in het Rijnstroomgebied en de conclusies van de interactieve sessies zullen een duidelijker beeld doen ontstaan over succesfactoren en struikelblokken bij de integrale planning/uitvoering van maatregelen.

In het kader van de lezingen en de groepsdiscussies zal er voornamelijk worden ingegaan op de volgende kwesties:

- (1) Wat zijn de grootste knelpunten bij de planning en uitvoering van integrale maatregelen in het Rijnstroomgebied? Welke ervaringen kunnen er worden gedeeld?
- (2) Wat zijn de sleutelfactoren of voorwaarden voor een succesvolle planning en uitvoering van integrale maatregelen en voor de integrale implementatie van de KRW en de ROR op overheidsniveau (casestudies)?
- (3) Hoe kunnen de resultaten van de workshop concreet worden meegenomen in de implementatie van de twee richtlijnen en in het programma “Rijn 2040”?

Plaats van de workshop en organisatie¹

Duitse dienst voor hydrologie (Bundesanstalt für Gewässerkunde, BfG), vergaderzaal op de tweede verdieping, Am Mainzer Tor 1, 56068 Koblenz, Duitsland

Aanmelden kan tot **20 augustus 2018** bij het ICBR-secretariaat: sekretariat@iksr.de,
tel.: + 49 261 942520, fax: +49 261 9425252

---

¹ Opmerking: De reguliere vergadering van de WG H(3)18 vindt op 18 september 2018 om 9.30u plaats.

PROGRAMMA

Vanaf 9.30u: *Registratie en koffie*

10.00u - 10.20u: **Verwelcoming en inleiding**

Presentatie van de achtergrond, het doel en het verloop van de workshop en van de belangrijkste resultaten van de informatieverzameling vóór de workshop (achtergronddocument), bijv. door de voorzitter van de WG H (Anouk te Nijenhuis) en de voorzitter van de WG B (David Monnier)

Daarna: Presentatie van successen, struikelblokken, oplossingsrichtingen en synergie-effecten.

De gedelegeerden of sprekers presenteren **een of meer voorbeelden van integrale maatregelen aan de hoofdstroom of de zijrivieren van de Rijn** (doel van het project, nationale benaderingen, werkwijze bij de uitvoering, communicatie met en betrekking van actoren, knelpunten, successen, win-winresultaten, redenen voor het welslagen of mislukken). Daarbij dienen de sprekers voornamelijk in te gaan op de drie workshopkwesities die onder punt 4 genoemd staan.

10.20u - 11.20u: Presentatie van casestudies

Drie lezingen van 15 minuten (+ telkens 5 minuten discussie):

1. Doelen en synergieën van het herstel van het transport van bodemmateriaal in Zwitserland - voorbeeld Hoogrijn [*Manuel Nitsche, BAFU (CH)*]
2. Geïntegreerd Rijnprogramma: hoogwaterveiligheid en natuurbescherming gaan hand in hand [*Stephanie Meurer, Regierungspräsidium Freiburg (DE)*]
3. Langsdammen: ecologische effecten van habitatveranderingen in de oeverzone van de Waal [*Margriet Schoor, Rijkswaterstaat (NL)*]

11.20u - 11.40u: Koffiepauze

11.40u - 12.10u: Presentatie van voorbeelden van projecten in het Rijnstroomgebied die worden gesubsidieerd uit EU-middelen

Twee lezingen van 10 minuten (+ telkens 5 minuten discussie):

4. Geïntegreerd EU-LIFE-project "Living Lahn" [*Stephan von Keitz, Hessisches Ministerium für Umwelt, Klimaschutz, Landwirtschaft und Verbraucherschutz (DE)*]
5. Nieuwe nevengeul aan de benedenloop van de Duitse Nederrijn en Groen Blauwe Rijn Alliantie [*Thomas Chrobock, NABU-Naturschutzstation Niederrhein (DE)*]

12.10u - 12.30u: Presentatie van een ngo-actie in het Rijnstroomgebied

Lezing van 15 minuten (+ 5 minuten discussie):

6. Herstel van waterrijke gebieden in het middelgebergte van het Rijnstroomgebied om het risico op overstromingen en droogte te reduceren - de "sponsmethode" [*Bas Roels, Wereld Natuur Fonds Nederland en eventueel N.N., Wetlands International (NL)*]

12.30u - 12.40u: Toelichting op de interactieve sessies die 's middags plaatsvinden

12.40u - 13.40u: Lunch

13.40u - 16.30u: Interactieve sessies met discussie in kleinere groepen² over de bovenstaande kwesties 1 t/m 4 met een gespreksleider (World Café)

(De uitkomst van de groepsdiscussies wordt tijdens de koffiepauze en aan het einde van de tweede sessie samengevat door de gespreksleiders/rapporteurs van de groepen.)

13.40u - 15.00u: Eerste interactieve sessie

15.00u - 15.20u: Koffiepauze

15.20u - 16.15u: Tweede interactieve sessie

16.30u: Korte presentatie van de uitkomst van de (afzonderlijke) groepsdiscussies door de gespreksleiders van de groepen, conclusies en vooruitblik

17.00u: Einde van de bijeenkomst

---

² De groepen dienen zo mogelijk te zijn samengesteld uit personen van verschillende nationaliteiten en disciplines. Per groep is er één gespreksleider/rapporteur. Mogelijke tolkvarianten in de groepen: groep DE-NL, groep DE-FR, groep DE-NL-FR. Groepen die alleen DE of EN praten, gaan ook.